

רפאל בניתן, במשבר, והמתינו כמשקי פים מן הצד לראות כיצד יפול דבר. האיש שבגללו פרצה הסערה, ישראל ליפל, הוא דמות ידועה בקרב העסקונה הדתית בירושלים. ליפל, ששם הביניים שלו הוא נחמן, קרוי על שם הרבי נחמן מברסלב, שעם חסידיו נמנית מישפחתו, ויש הטוענים לקירבת-דם לרבי. ליפל נולד בעיר אומן בברית-המועצות לפני 46 שנה, ושירת אחת המישפחות ה' עניות של ירושלים שלפני הקמת המדינה. בילדותו הצטרף לאצ"ל והיה חבר ב' אירגון עד להקמת המדינה. מגיל 18 הוא היה נערי-שליח בלישכתו של הרב הראשי לישראל, הרב יצחק הרצוג. בלישכת הר' צוג הוא עלה בדרגה, ועם פטירתו של הרב, עשר שנים אחר-כך, היה מנהל הלישכה, ונודע כמי שמנהל ביד רמה את כל לישכת הרבנות הראשית. כשנפטר הרב הרצוג עבר ליפל לתפקידים אחרים במישרד-הדתות. הוא מונה כמנהל המח' לקה לקראים ולשומרונים. וכמנהל מח' לקת-הקבורה. אחר-כך היה עוזרו של סגן-השר, בנימין שיהור.

המנכ"ל הראשון

המנכ"ל הראשון שאת מועדותו אישרה הממשלה, שהוקמה בשנת 1977, היה ישראל ליפל. שריהדתות אהרן רון אבוחצירא מיהר להציג את מועמדותו בפני הממשלה. רק אחרי שהממשלה אישרה את המיני פנה אבוחצירא לשוחח עם המנכ"ל שלו על חלוקת-סמכויות ועבודה משותפת. סיפר לא מכבר דויד גלס, ידידו של השניים: "ליפל חשב אז שאבוחצירא הוא, אהרון הילד הקטן מרמלה, הטעתה אותו חזונו הצעירה של אבוחצירא, וגילו הצעיר. הוא רצה להמשיך ולהיות בעל הכוח העיקרי במישרד-הדתות אך אבוחצירא לא הסכים לכך". בשיחה שהתקיימה אז בין אבוחצירא לליפל הציע ליפל לאבוחצירא לקחת את דוגמת מישרד-הפנים לחלוקת הסמכויות ביניהם: "אנחנו צריכים להיות כמו הר' יוסף בורג והמנכ"ל שלו, חיים קורברסקי. אהה תעסוק במדיניות, ובעיקר בחברות בממשלה. ואני אנהל את המישרד". תשובתו של אבוחצירא היתה: "אני לא בורג ואהה לא קוברסקי". המאבק האמיתי בין השניים היה על השליטה בתקציבי מישרד-הדתות. כיום

כשמונה זרח ורפטיג כשר-הדתות, הוא לא רצה בליפל. ורפטיג פיתח טינה ל' ליפל מהיום הראשון לעבודתו במישרד. ליפל נשלח — כפי שהוא עצמו אמר — "לארץ גזרה", והיה קצין-מטה לענייני-דתות ב"מיפקדת יהודה ושומרון". גם שריהדתות שבא אחרי ורפטיג, יצחק רפאל, לא רצה בליפל. אולם כן עמדה לעסקן הג'ינג'י ידיוותו עם מי שהיה אז מנכ"ל מישרדו של רפאל, דויד גלס, ועם העסקן הצעיר של המפד"ל, ח'כ אהרון אבוחצירא. אלה לחצו על רפאל עד שהסכים למנות את ליפל כמנכ"ל המישרד לעניינים מיוחדים. כל אותה תקופה עסק ליפל, נוסף על עבודתו במישרד, בשני דברים שעניינו

ח"כ גלס

בין שני ידידים

אש"ל והשעות המסופות של 420 עובדי מישרד-הדתות, לקידום מעמדו בתוך הי מישרד ולבידודו השר. מקורבי אבוחצירא ראו טוענים כי נאמני השר קיצץ ליפל בהוצאות האש"ל וביטל את השעות הנורספות, כדי להכריח אותם לעבור למחנהו. ליפל, לעומת זאת, טוען כי השר הציף את המישרד בקרובי מישפחת אבוחצירא וריכזו בידיהם את כל סמכויות המישרד.

תפקיד

הולם

מרות שבחוקה הסערה הראשונה נראה היה שהפילוג על סיעת "לי כוד ותמורה" אינו רציני ואינו מאיים על מעמדו של אבוחצירא, ברור שהי שר יצא גיווק מהפילוג.

אחרי בירורים ובקשת הצהרות-נאמנות מ-55 חברי הוועד הפועל של המפד"ל, המשתייכים לסיעת "ליכוד ותמורה", השתקפה התמונה הבאה: במחנה של גלס וליפל יתמכו מרבית חברי סניף ירושלים של הסיעה וחלק מחברי סניף בני-ברק, בראשותו של ראש עיריית בני-ברק יש"ר ראל גוטליב. הסניף הגדול, תל-אביב, בי-ראשות ח"כ פנחס שיינמן, תומך כולו באבוחצירא, וכן יתר הסניפים בארץ. חישוב באחוזים מראה שגלס וליפל יכלו לזכות רק ב-15 עד 20 אחוזים מתמיכת כלל חברי סיעת "ליכוד ותמורה".

ברגע שהסתיימו החישובים, פסקה הי מילחמה. אבוחצירא הבין שלמרות שמר' בית חברי הסיעה עומדים מאחוריו, הרי אותו חלק שיתפלג ממנה גירום לכך שי לאבוחצירא לא יהיה די כוח בתוך המפד"ל כדי להמשיך ולכהן כשר בממשלה הבאה. גלס חושש שמא הכוח המתייצב מאחוריו לא יספיק אף להכנסתו לכנסת. משום-כך החלו גישושי הסולחה בין שני האישים. גלס אינו יכול להראות בציבור כמי שנזח את חברו ליפל. ברגע שימצא תפקיד חדש והולם לליפל, ובי רגע שימונה מנכ"ל חדש למישרד-הדתות, שיהיה מקובל גם על גלס, עשויים אבוחצירא וגלס להפוך שוב גוש אחד במיל-חמה שלהם נגד קבוצות בורג והצעירים בתוך המפד"ל.

כבר מגיע הסכום העומד לרשות מי שר שולט על קופת המישרד ל-800 מיליוני לירות, ופירוש השליטה על קופה זו הוא השפעת-ענק על החיים הדתיים והמפלגתיים בארץ. ליפל טוען כי בתקופת צדוק הוא הקים מערכת-בקרה על תקציבים אלה, וכי אבוחצירא רצה להסל מערכת זו. אבוחצירא טוען שליפל נהג בכספים כאילו היו כספים פרטיים שלו, חילק אותם כראות עיניו ויצר בעזרתם מוקדי-כוח, ושהוא, אבוחצירא, החליט להפסיק סיג' נון זהה של חלוקת כספים.

כיום מספרים מקורבי אבוחצירא שבי-חודשיים הראשונים לשרותו היה שרי בלי-תק, ולא שריהדתות. ליפל שלט בכל, וניסה למנוע מהשר דריסת-רגל בי-עניינים היומיומיים של המישרד. רק אחרי רי חודשיים התחיל אבוחצירא להפעיל את סמכותו, לנסות ולנהל את המישרד בעצמו, ולעקוף את ליפל.

אנשיו של ליפל טוענים כי בשנתיים האחרונות היה ליפל "מנכ"ל בלי תיק". אבוחצירא ניטרל אותו, לדבריהם, מכל סמכות. העביר את סמכויותיו לשני מקורביו, ראש לישכתו, משה גבאי, ויועצו האישי, מי שממונה כיום על מחלקת בתי-הכנסת במישרד, דויד כנפו, שהוא אחי גיסו. כך או כך השתלט השר על התקציבים הענקיים העומדים לרשות המישרד, וליפל נותק ממקור השפעתו הגדול. גם אבוחצירא וגם ליפל טוענים כי בשנה האחרונה לא עבד ליפל בכלל. לי-דבריו, מקור' השר היה עסוק ליפל בטיור לים ברחם הארץ, כמדריך בשכר של החברה להגנת הטבע, ולעיתים היה נעלם מהמישרד לחמישה ימים תמימים. לדבריו ליפל, נלקחו ממנו כל תפקידיו ונמסרו למקורבי השר.

במשך יותר משנה שאבוחצירא מנסה להיפטר מליפל, הוא נמנע מלפטר אותו, לדבריו, בגלל היחסים הפנימיים בתוך סיעת "ליכוד ותמורה", מתווכים שונים, ובראשם גלס. עסקו במציאת משרה אחרת לליפל. הוצעו לו הצעות מהצעות שר' נות, בנייתן תפקיד שגריר ישראל בהר' לנד, אך ליפל סירב לכולם. מקורבי אבוחצירא מוצאים את הסיבה לפיטוריו דווקא בשבוע שעבר, לדבריהם ניצל ליפל את אחת מהסמכויות היחידות שנותרו לו במישרד, אישור הוצאות הי-

ח"כ בני-מאיר ושר בורג
לא צייר פשרה

ח"כ שיינמן
הכרעה לטובת השר